

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – Neretvanska Županija
OPĆINA PROZOR – RAMA
Služba za razvoj,poduzetništvo,obrt i financije**

Općina Prozor-Rama, Kralja Tomislava bb, tel/fax: ++ 387 36 771 912, 771 342,
e-mail: razvoj@prozor-rama.org , www.prozor-rama.org

**Informacija
o realizaciji Programa poticaja za zapošljavanje**

Prozor-Rama, prosinac 2015.godine

UVOD

Analizirajući stanje u oblasti zapošljavanja u općini Prozor – Rama, na prijedlog Načelnika općine Prozor – Rama, općinska Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije u prvoj polovici 2009. godine sačinila je radni materijal „Programa poticaja za zapošljavanje u općini Prozor – Rama za 2009.-2014. godinu“.

Dana 09.06.2009. održana je javna rasprava uz prezentaciju Programa poticaja za zapošljavanje u dvorani HE Rama. Raspravi su prisustvovala 61 osoba iz gospodarskog i javnog života naše općine. Prezentaciji Programa prisustvovali su i predstavnici Razvojne banke FBiH, Razvojne agencije „REDAH“ i Udruženja za poduzetništvo „LINK“ iz Mostara. Program poticaja za zapošljavanje nakon javne rasprave korigiran i upućen Općinskom vijeću, gdje je usvojen dana 23.06.2009.

Programom je predviđena potpora poslovnim subjektima koji zapošljavaju do 10 novih uposlenika, i to: grant sredstva u visini od 2.500,00 KM po jednom novouposlenom, te subvencija kamate na investicijske kredite koji služe novom upošljavanju, u visini stope 5% na osnovicu 20.000,00 KM po jednom novouposlenom, dok je rečeno da se će se potpora većim projektima koji predviđaju zapošljavanje preko 10 novih uposlenika vršiti posebno ugovaranje, uz moguću visinu poticaja do 12.000,00 po novouposlenom radniku.

Tijekom provođenja Programa vršene su određene preinake i poboljšanja:

- Dana 23.11.2010. usvojene su Dopune Programa zapošljavanja, čime su definirani grantovi i subvencije za poslovne subjekte koji dokazuju novo zapošljavanje za preko 10 radnika. Ovim dopunama izmijenjen je i grant za manje poslovne subjekte do deset novouposlenih, koji od tada iznosi 3.500,00 KM po novouposlenom.
- Odlukom o odobravanju utroška sredstava za poticaj za zapošljavanje u općini Prozor – Rama definirano je da će se sredstva za zapošljavanje odobravati samo za proizvodne djelatnosti u oblasti mikro, malog i srednjeg poduzetništva.
- Dana 03.11.2011. godine Općinsko vijeće Prozor – Rama usvojilo je Program poticaja za zapošljavanje u općini Prozor – Rama kao novi dokument, kojim su izvršene određene, uglavnom tehničke, preinake ranije verzije Programa.

Po Programu poticaja za zapošljavanje svake godine objavljuje se javni poziv za odabir korisnika. Potencijalnim korisnicima omogućuje se da prijave podnose do kraja tekuće godine, čime im se omogućava realnije planiranje i kreiranje poslovnih elaborata.

Javni poziv za 2015. godinu sadržavao je odredbu o tome da se sredstva poticaja za zapošljavanje po novim projektima odobravaju za proizvodne poslovne planove i projekte koji omogućavaju upošljavanje najmanje tri (3) nova djelatnika, a proizvodne oblasti su precizno navedene.

AKTIVNOSTI VEZANE ZA FINANCIJSKI DIO PROGRAMA

U periodu usvajanja programa do pisanja izvješća odvijale su se slijedeće aktivnosti:

Zaprimljeno je ukupno 64 zahtjeva za odobravanje sredstava poticaja za zapošljavanje, od toga 59 zahtjeva za grant sredstva a 5 zahtjeva za subvencioniranje kamate. Ishod ovih zahtjeva bio je kako slijedi:

1. Neprihvatljivim je do sada ocijenjeno 28 zahtjeva poslovnih subjekata, i to za dodjelu grant sredstava 25 zahtjeva, a za subvenciju kamate 3 zahtjeva. Razlozi za odbijanje su bili: nekompletnost priložene dokumentacije i/ili neusklađenost zahtjeva sa javnim pozivom. Neki od zahtjeva koji su jednom odbijeni zbog nekompletnosti nakon kompletiranja pri slijedećim pozivima su prihvaćeni.
2. Povjerenstvo je prihvatilo (ocijenilo sukladnim Programu) zahtjeve za odobravanje grant sredstava za trideset (32) projekata, od čega trideset (30) za grant sredstva i dva (2) za subvenciju kamate. Prihvaćeni zahtjevi, po kojima je izvršeno ugovaranje, su:

Tabela 1 – Pregled ugovorenih projekata po korisnicima po Programu poticaja za zapošljavanje u općini Prozor – Rama za period 23.06.2009. – 30.11.2015.

Rb.	Naziv Korisnika	Godina	Uplaćeni iznos KM	Ugovoreni broj novih djelatnika	Trajanje Ugovora
					Status Ugovora
Početni kriteriji za dodjelu sredstava: Grant sredstva u visini od 2.500,00 KM po jednom novouposlenom, te subvencija kamate na investicijske kredite koji služe novom upošljavanju, u visini stope 5% na osnovicu 20.000,00 KM po jednom novouposlenom. Nema ograničenja po vrsti djelatnosti.					
1	OMETALA d.o.o. Prozor-Rama	2009.	17.500,00	7	12 mjeseci Realiziran
2	BOŠNJAK PROMET d.o.o. Prozor-Rama	2009.	12.500,00	5	12 mjeseci Realiziran
3	SZR FLASH, vl. Jozo Tomić	2009.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
4	JILPP BELJO BUS, Prozor - Rama	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
5	JILPP SKOKO BUS, Prozor - Rama	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
6	MAKLJEN DOLIĆ d.o.o. Prozor-Rama	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
7	KORDIĆ d.o.o. Prozor-Rama	2010.	7.500,00	3	12 mjeseci Realiziran
8	P.D. Kavezni uzgoj ribe, Perići	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
9	SOR ""DOLIĆ"", Prozor - Rama	2010.	2.000,00	1	12 mjeseci Realiziran
10	ŠUMSKI PLOD d.o.o. Prozor Lot 1	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
11	ĐOGIĆ d.o.o. Prozor Lot br. 1	2010.	7.500,00	5	12 mjeseci Realiziran
12	ĐOGIĆ d.o.o. Prozor Lot br. 2	2010.	2.295,20		5 god Realiziran dijelom
13	PRO GEL d.o.o Prozor-Rama	2010.	12.500,00	5	12 mjeseci Realiziran

14	ČOLAK COMMERCE d.o.o. Prozor	2010.	2.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
15	STOČAR DRAŠEVO d.o.o. Prozor-Rama	2010.	5.850,00	3	12 mjeseci Realiziran
16	PUTNIKTOURS d.o.o. Prozor	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
17	MINI HIDROELEKTRANA ZAGRADAČKA d.o.o. Prozor-Rama Lot br. 1	2010.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
18	MINI HIDROELEKTRANA ZAGRADAČKA Lot br. 2	2010/11.	2.000,00		5 god Realiziran dijelom
Izvršene izmjene Programa poticaja za zapošljavanje za 2011. godinu. Grant za male projekte povećan na 3.500,00 KM po novouposlenom. Utvrđena mogućnost kandidiranja samo za proizvodne projekte.					
19	TG GRANIT doo Prozor - Rama	2011.	10.000,00	4	12 mjeseci Realiziran
20	ECCO CRIMA d.o.o. Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
21	SA – JACOM d.o.o. Ilidža Sarajevo	2011.	Ugovor nije realiziran -	40	Period od 8 godina Povrat sredstava izvršen 06.04.2012.
22	BABIĆ – COMMERCE d.o.o. Prozor - Rama	2011.	28.000,00	8	12 mjeseci Realiziran
23	RAMA MILCH d.o.o. Prozor - Rama	2011.	24.500,00	7	12 mjeseci Realiziran
24	Poljoprivredno dobro OSIDAK Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
25	SOR PEKARNA RAMA Prozor - Rama	2011.	7.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
26	RAMAS d.o.o. Prozor - Rama	2011.	5.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
27	ORS KRISTAL, Prozor - Rama	2011.	7.000,00	2	12 mjeseci Realiziran
28	OR RAMSKE STARINE, Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
29	Poljoprivredna djelatnost VRTLARICA Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
30	Poljoprivredna djelatnost NOVIĆ Prozor - Rama	2011.	3.500,00	1	12 mjeseci Realiziran
31	RAMA-TEX d.o.o. Prozor - Rama	2012.	800.000,00	100	8 godina U realizaciji
U Javnom pozivu za korištenje sredstava Programa za poticaje za 2013. godinu omogućeno kandidiranje proizvodnih projekata koji upošljavaju više od 10 novih uposlenika. Iznos po jednom uposleniku za manje projekte utvrđen je u visini od 4.000,00 KM, uz obvezu zadržavanja na poslu najmanje 2 godine, a za veće projekte do 12.000,00 KM uz obvezu zadržavanja uposlenosti do 8 godina.					

32	RAMA-TEX d.o.o. Prozor - Rama	2013.	200.000,00	25	8 godina U realizaciji
U Javnom pozivu za korištenje sredstava Programa za poticaje za 2015. godinu omogućeno kandidiranje proizvodnih projekata koji upošljavaju više od 3 nova uposlenika. Iznos po jednom uposleniku za manje projekte utvrđen je u visini od 3.500,00 KM, uz obvezu zadržavanja na poslu najmanje 1 godinu, a za veće projekte do 12.000,00 KM uz obvezu zadržavanja uposlenosti do 8 godina.					

Osim odobrenih, u tijeku je razmatranje još dva (2) zahtjeva podnesenih u 2015. godini. Po ovim zahtjevima zatražene su dodatna dokumentacija i dokazi. Do 31.12.2015. nije dovršen postupak odobravanja i eventualnog ugovaranja po navedenih dva zahtjeva.

Po zahtjevima koji su odobreni i za koje je izvršeno ugovaranje potpomognuto je zapošljavanje za ukupno stotinu devedeset sedam (197) novih uposlenika (ne uključuje SA&JACOM).

U ranijim izvješćima posebno su pojašnjeni projekti „Sa & Jacom“ i „Rama tex“:

Ispunjenje ugovorenih elemenata provjerava se kontinuirano.

Tijekom 2015. godine izvršene su zaostale isplate po postojećim ugovorima sa Babic commerce doo (8.000,00 KM) i Rama milchd.o.o. (7.000,00 KM) – isplate su uključene u gornju tabelu.

AKTIVNOSTI VEZANE ZA OSTALE ELEMENTE PROGRAMA

Osim mjera financijskog karaktera, koje su detaljno obrazložene u prethodnom poglavlju ovog izvješća, Program poticaja za zapošljavanje predvidio je:

- Mjere organizacijskog karaktera,
- Mjere infrastrukturnog karaktera,
- Mjere na poboljšanju provedbe zakonskih propisa

Cijeli period trajanja Programa poticaja za zapošljavanje, Načelnik općine i općinske Službe radile su na implementaciji svih mjera predviđenih Programom.

Mjere organizacijskog karaktera provode se u planiranom obujmu i dinamici. Izrađena je Strategije razvitka općine za period 2011.-2020., i to od strane posebnog općinskog tima uz pomoć trenera kroz poseban projekt suradnje sa OSCE-om. Daju se potpore lokalnim poduzećima pri njihovu apliciranju na projekte drugih razina vlasti. Organiziraju se stručna predavanja iz oblasti za koje se ukaže potreba i interes. Posebnim projektima aplicira se za razne međunarodne fondove, a određeni efekti već su postignuti kroz projekte prekogranične suradnje kojim je predviđen snažan razvitak veslačkog turizma na Ramskom jezeru kroz projekt „Od jezera do jezera“ kao i hodočasnički turizam kroz projekt: Staza Gospi Sinjskoj. Realizirali su se i projekti na poboljšanju životnih uvjeta na selu sa fondom UN-a IFAD, kao i projekti razvoja malinarstva i bobičastog voća sa organizacijama UNDP, GIZ, IFAD. Na službenoj web stranici Općine redovito se objavljuju natječaji za sredstva federalnih i županijskih ministarstava, domaćih i međunarodnih institucija, zavoda za zapošljavanje i slično, kako bi lokalni poduzetnici imali što više informacija za svoje razvojne planove. Doprinos zapošljavanju ogleda se i kroz sustav otvorenog volontiranja koji općina provodi već 5 godina i koji je omogućio stjecanje potrebnog radnog staža za oko 300 mladih osoba koji su nedavno završili višu ili visoku školu i kojima se na ovaj način pomaže dalje konkuriranje za posao.

Sa ciljem poboljšanja stanja u oblasti poduzetništva i posebno u oblasti javno – privatnog dijaloga, na sjednici Općinskog vijeća Prozor – Rama dana 28.01.2014. godine usvojena je Odluka o utemeljenju Vijeća za konkurentnost općine Prozor – Rama.

Odlukom Općinskog vijeća dana 09.12.2014. utemeljena je Agencija za lokalni razvitak d.o.o. Prozor – Rama koja će pojačati razvojne aktivnosti Općine i realizirati ih kroz suradnju sa domaćim i međunarodnih fondovima i institucijama.

Općina Prozor – Rama, zajedno sa još 6 općina i jednim gradom u BiH, kandidirala se za dobivanje BFC certifikata (Business friendly Certificate South East Europe), odnosno Certifikata povoljnog poslovnog okruženja općina u Jugoistočnoj Europi. Ovaj certifikat smatra se vrlo poželjnim za svaku sredinu, jer njegovo posjedovanje i očuvanje znači puno veću otvorenost općine svim euro - integracijskim procesima i aktivnostima, posebice kroz povećanu sposobnost privlačenja investitora.

Ugovor o pristupanju općine Prozor – Rama procesu BFC certifikacije potpisan je dana 10.11.2014., a dostava dokumentacije za dokazivanje certifikata podnesena je u više navrata tijekom 2015. godine.

Na putu do certifikata Općina trebaju ispuniti 12 kriterija i više od 80 podkriterija koje podrazumijevaju unapređenje procedura, jačanje transparentnosti, smanjivanje birokracije i probavljanje svih dokumenata i podataka neophodnih gospodarstvu i potencijalnim ulagačima u planiranju poslovanja i donošenja investicijskih odluka. Općinom Prozor - Rama je u proteklom periodu vršila obuhvatan posao prilagođavanja dokumenata i procedura sa onima koji odgovaraju traženom certifikatu i europskim standardima koji su definirani BFC certifikatom, te se dodatno unaprjeđivala kao općina sa povoljnim poslovnim okruženjem.

Mjere infrastrukturnog karaktera redovno se obrazlažu kroz Izvješće o izvršenju proračuna, kao i kroz izvješća i informacije o realizaciji kapitalnih projekata. Jedan od temeljnih projekata vezanih za ovu grupu mjera jeste Prostorni plan općine Prozor - Rama, odobren i usvojen od strane Općinskog vijeća Prozor – Rama dana 09.07.2013. Ovim planom definirane su poslovne zone kao i zone za razvoj turizma u našoj općini.

Mjere na poboljšanju primjene zakonskih propisa, kao četvrta grupa mjera iz Programa poticaja zapošljavanju, realiziraju se kontinuirano. Općinska Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije je u proteklom periodu donijela preko 300 rješenja o prestanku rada pojedinih obrta, poljoprivrednih djelatnosti, trgovina i ugostiteljskih radnji, koje su realno prestale poslovati prije više godina, čime se stvara realnija slika o stanju u ovoj oblasti. Postoji suradnja sa inspektoratima viših razina vlasti.

Općinsko vijeće Prozor – Rama na svojoj sjednici dana 09.03.2011. usvojilo je Odluku kojom se naknada za istaknutu tvrtku ili naziv za pravne osobe koje posluju u mjestu Prozor sa dosadašnjih 200,00 KM utvrđuje u visini od 100,00 KM. Za pravne i fizičke osobe koje imaju istaknute tvrtke u ostalim mjestima Općine ta naknada se umanjuje za 50%.

Odlukom su od plaćanja naknada oslobođene pravne i fizičke osobe koje se bave djelatnostima:

- Tradicijskih i starih zanata,
- Primarne poljoprivredne proizvodnje.

Također su novim odlukama izmijenjene i tarife za plaćanje općinskih administrativnih pristojbi.

Sa ciljem poboljšanja efekata Programa poticaja za zapošljavanje, vrše se prezentacije ovog Programa, rade se brošure i vodiči na hrvatskom i engleskom jeziku, a općinska web stranica je popunjena sa dosta informacija i prezentacija. Agencija za promociju stranih ulaganja u BiH na svoju službenu stranicu postavljala je naš projekt „Uložiti u općinu Prozor – Rama“, u kojem je prezentiran i Program poticaja za zapošljavanje, a 2015. godine je postavljena vijest o aktualnom javnom pozivu za dodjelu sredstava za poticanje zapošljavanja. Općenito u kontaktima sa poduzetnicima i predstavnicima međunarodnih institucija ukazujemo na postojanje Programa i potičemo nova ulaganja u našu općinu.

ZAKLJUČAK

Program poticaja za zapošljavanje u općini Prozor – Rama je odličan instrument kojim se može poboljšavati stanje u poduzetništvu, posebice u zapošljavanju u ovoj općini. On se odvija sukladno proceduri koju je definiralo Općinsko vijeće Prozor – Rama pri donošenju Programa.

Iako je vidljivo da nestabilnost i nerazvijenost okruženja, posebno politička nesigurnost Bosne i Hercegovine, nepovoljno djeluje na potencijalne ulagače, ipak je Program poticaja za zapošljavanje ovoj općini osigurao opstanak većeg broja postojećih i kreiranje novih radnih mjesta.

Program poticaja treba nastaviti promovirati u svim prigodama, i to lokalnim poduzetnicima, prozorskom – ramskom iseljeništvu, ali i vanjskim poslovnim subjektima koji imaju razvojne ambicije, kako bi te ambicije i planove ostvarili upravo u općini Prozor – Rama.

Pomoćnik Načelnika
Josip Juričić, dipl.oec.